

man tager den Tanke op, den er ikke rigtig. Jeg vil ogsaa anse det for heldigt, at Kommunerne kom ind paa selv at skaffe sig Penge, det kunde vel være, at Kommunerne ved Sammenslutning bleve i Stand til at skaffe sig Penge paa billigere Vilkaar, end det nu sker. Det er sikkert nok, at det allerede nu ikke er vanskeligt for Kommunerne at faa rimelige og billige Laan.

Det næste Samraad angik Laan til Statens Arbejdere og Funktionærer til Opførelse af Boliger, i hvilken Henseende der navnlig blev henvist til Loven af 26de Februar 1898, hvorved der stilles et Beløb paa 2 Millioner Kr. til Raadighed for Finansministeren til Udlaan til Kommuner eller Foreninger, der ville bygge Arbejderboliger. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), der navnlig har rejst dette Spørgsmaal, henviste til, at Staten kunde gaa to Veje for at støtte sine Arbejdere og Funktionærer i denne Henseende, nemlig enten selv opføre Bygninger, som den saa udlejer til Arbejdere, eller hjælpe Arbejdere ved Laan, saaledes at Arbejderne selv slutte sig sammen og opføre Bygninger. Hvad den første Vej angaar, nemlig at Staten skulde staa som Bygherre eller Ejer af Boliger for sine Arbejdere eller Funktionærer, vil jeg for mit Vedkommende bestemt fraraade den. Jeg tror, det var en meget farlig Vej at komme ind paa, om Staten skulde tage denne Opgave op og opføre saadanne Arbejderboliger ikke blot i København men ogsaa Landet over og skulde leje den Slags Boliger ud, og jeg tror, at det i det hele vilde føre til saadanne Vanskeligheder, at man vel skal betænke sig paa at gøre det. At Staten har gjort noget lignende med Nyboder i gamle Dage, er en helt anden Sag, det var jo andre Forhold den Gang, og det kan jo siges med Sikkerhed, at der er vel ingen af os, der tænker paa at gøre noget tilsvarende, saaledes at man vilde anlægge en hel ny Bydel som Bolig for Arbejderne. Den Slags er berettiget, naar det har sin historiske Udvikling bag ved sig, men at begynde fra nyt af med det nu, vil ganske sikkert ikke være heldigt i nogen Henseende. Det er altsaa en Vej, jeg ikke kan gaa med til. Hvad derimod den anden Vej angaar, at laane ud til Arbejderne, for at Arbejderne selv kunne opføre Bygninger — og vel at mærke laane saaledes, at man faar Sikkerhed for Statens Penge, at der derfor ogsaa gives en rimelig Rente for Pengene, saa at Staten

ikke tager Tab derved — saa er det jo altid noget, der kan komme under Overvejelse. Men jeg vil dog sige, at jeg tror ikke, man skulde ønske, at en Adgang til at faa Laan til saadanne Foretagender, blev benyttet i større Omfang. Jeg tror ikke, det vilde være ønskeligt for Staten, og jeg tror for Resten heller ikke, at det vilde være ønskeligt for Arbejderne, men det sidste maa jo Arbejderne nærmest selv om. Skal dette Spørgsmaal behandles, maa det helst løses saaledes, at vedkommende Funktionærer og Arbejdere henvende sig til det Ministerium, hvorunder de høre, saaledes at dette Ministerium selv kan dømme om, hvorvidt der er Grund til at støtte denne Forening af Funktionærer, der ville bygge Boliger; saa naar Sagen frem ad den rette Vej, og det vil jo saa deraf afhænge, om den kan faa Fremme eller ikke. Skulde dette dreje sig om nogenlunde rimelige Beløb, saa kan der ikke være finansielle Betæneligheder derved, men hvis det paa den anden Side gaar op i større Beløb, saa vil jeg ganske vist være betænkelig derved ogsaa af finansielle Grunde. Det er ikke heldigt, at vi stadig forøge vor Statsgæld paa den ene eller den anden Maade til saadanne Foretagender, og det er jo ogsaa et Spørgsmaal, om det er nødvendigt, for at Arbejderne kunne komme igennem dermed.

Ja, dermed tror jeg, at jeg har omtalt samtlige Samraad, som have været mellem Finansudvalget og mig, og jeg har saa kun tilbage at omtale de Ændringsforslag, der ere stillede uden for Betænkningen. Der er af et æret Medlem af Tinget stillet et Ændringsforslag om 10,000 Kr. til ny Typer for dansk Hoved- og Skillemønt gennem kunstnerisk Konkurrence, men da jeg venter, at det ærede Medlem, der har stillet dette Forslag, nærmere vil motivere det, skal jeg ikke nu udtale mig derom. Hvad angaar det Ændringsforslag, der er stillet om en Bevilling af 8,000 Kr. til Oprettelsen af et Frilager i Esbjerg, skal jeg kun sige, at dette Forhold skal blive nærmere undersøgt, og saafremt det viser sig, at der er fyldestgørende Grunde til at op-

Rettelse:

Sp. 2289, L. 12 og 13 f. n.: „hvad jeg i høj Grad ønsker“, læs: „hvad Handelsstanden i høj Grad ønsker“.